

a szocialista átalakulást gátló visszaélések, torzítások (*Emlékezés egy estére, Sok száz fű, Felemás vetés, Szabad búza*), és mintegy a paraszti képek kiegészítésére a városok világa (*A muzeológus dél-előttje, A legelső kör*).

Nem csak az író témaköre tágult, de megváltozott az előző kötetek óta stílusa is. Az első könyv anekdotizmusa, a már-már Mikszáthot idéző hangulatteremtés itt már nem érhető tetten, és regényének valóságtól elszakadó világától is messze vagyunk. Most leginkább a lírissággal jellemezhetjük. Ezzel azonban olykor elsimítja a téma által felvetett konfliktusokat. Hiába rejt magában egy-egy novellája komoly ellentmondást, ha úgy vezeti a cselekményt, hogy azok lírába futnak s ott feloldódik a konfliktus. S mert nem mindig tud felemelkedni arra az érzelmi magasságra, mely az olvasót is magával ragadja, ez okozza a könyv elolvasása után keletkező hiányérzetünket. A kötet nem fölráz, megdöb-

bent, hanem inkább, miként azt Katona Éva is felvetette az *Élet és Irodalom* ez évi 7. számában, rezignált tudomásulvett sugalmaz. Ha összevetjük irodalmunk néhány hasonló témájú alkotásával, akkor épp ezen a téren marad el az író. Nem tudja az érzelmeknek azt a vibráló túlfűtöttségét adni, amit megtalálunk Váci Mihály egy-egy versében vagy Galambos Lajos ilyen témájú elbeszéléseiben.

De ennek a lírai ábrázolásnak, s főleg a mögötte meghúzódó látásmódnak köszönhető a kötet egyik legnagyobb pozitívuma is: a leírásokban megjelenő szinte tökéletes atmoszférateremtés. Végh Antalnál a táj nem pusztán helyszín, a leírás nem csak a jellemzés kiegészítője, hanem az egész novella hangulatának hordozója. Amikor ez sikerül neki, a kötet legjobb darabjait írja. Ilyen a *Két egyforma fejű ló* és a *Kettejük szomorú éneke* és nem sokban marad el ezektől a *Nyugtalan homok* sem. (*Szépirodalmi Könyvkiadó 1965.*)

KOMLÓSSY AKOS

PARÓCZAI GERGELY

1936—1966

Az 1959-ben megjelent „Szegedi Fialok” című antológiában közölt verseit elismeréssel említették a kötetet méltató bírálatok. Még mint a Szegedi Pedagógiai Főiskola hallgatója, írta ezeket a verseket s a tudományegyetem bölcsészkarán 1958 őszén megalakult alkotókör tagjaként publikálta az antológiában.

S azóta is: a Dél-Magyarországban, a Tiszatájban, majd utóbb a Borsodi Szemlében és a Nógrádban közzölték verseit, írásait. Reményeket és várakozást ébresztő, tehetséges írásokat. A főiskola elvégzése után két évig a Szegedi Orvostudományi Egyetem művelődési otthonának volt az igazgatója, majd 1961 nyarán — miután feleségét, a fiatal orvosnőt oda helyezték — Salgótarjamba költözött. Salgótarjában mint a megyei tanács népművelési előadója, közmegebecsülést vívott ki lelkiismeretes, tevékeny és sokoldalú munkásságával.

Szerette az életet. Tele volt tervekkel. Beiratkozott az Eötvös Loránd Tudományegyetem levelező tagozatára, és verseskötete összeállítását tervezgette.

Aztán beteg lett. Tavaly ősszel. Majd felgyógyult s dolgozott tovább. Áprilisban ismét megbetegedett. Akkor még senki sem sejtette, hogy többé nem épül fel. Hogy gyógyíthatatlan, halálos kór tört rá váratlanul, életének harmincadik évében. Maga is hitt a gyógyulásban és meg akart minél előbb gyógyulni. A rohamosan gyengülő szervezet azonban feladta a harcot. Június 14-én délelőtt utolsót dobtant a szíve.

Paróczai Gergelyt június 18-án helyezték örök nyugalomra a salgótarjáni belvárosi temetőben. Barátunkat, munkatársunkat, a tehetséges költőt és tiszta lelkű embert gyászoljuk megrendült szívvel. Emlékét megőrizzük.